Gemeente Landsmeer

Rapport

Greep op de gemeenschappelijke regelingen

Victor Eiff – voorzitter RK Landsmeer

4 juli 2024

Onderzoeksvraag:

In hoeverre heeft de raad van de gemeente Landsmeer greep op de (belangrijkste) samenwerkingsverbanden en hoe zou die - waar nodig – verbeterd kunnen worden?

Deelvragen:

- *Welke samenwerkingsverbanden kent de gemeente Landsmeer?*
- *Wat is het financiële belang van de verschillende samenwerkingsverbanden?*
- *Welke wettelijke regelingen gelden ten aanzien van deze samenwerkingsverbanden?*
- *In hoeverre heeft de raad greep op deze samenwerkingsverbanden?*
- *Op welke wijze kan het toezicht van de raad op deze samenwerkingsverbanden waar nodig worden verbeterd?*

Gemeente Landsmeer

Naam samenwerkingsverband	Categorie	Politiek belang	Jaarlijkse kosten	risico	Invloed	Ontleend aan
Waterlands Archief	Gemeenschappelijke regelingen	+++	€ 85.000,-	***	++	Begroting 2023
Veiligheidsregio Zaanstreek/Waterland	Gemeenschappelijke regelingen	+++++	€ 834.000,-	**	++	Begroting 2023
Recreatieschap 't Twiske	Gemeenschappelijke regelingen	+++	€44.000,-	*	+++	Begroting 2023
GGD Zaanstreek/Waterland	Gemeenschappelijke regelingen	+++++	€ 524.000,-	**	+	Begroting 2023
Ombudsman Metropoolregio	Gemeenschappelijke regelingen	++	€ 18.000,-	*	+	Begroting 2023
Alliander N.V	Vennootschappen	+++	dividend	**	-	Begroting 2023
BNG Bank	Vennootschappen	+++	- € 61,132,-	*	-	Begroting 2023 +pers
Metropoolregio Amsterdam	Overige verbonden partijen	+++	€ 26.000,-	*	+	Begroting 2023
Vervoerregio Amsterdam	Overige verbonden partijen	+++	-	*	++	Begroting 2023
Omgevingsdienst IJmond	Overige verbonden partijen	++++	€ 333.000,-	***	++	Begroting 2023
SPOOR-raad	Overige gem. regelingen	++	?	*	++	Register overheidsorganisaties
Zonder Meer	Overige gem. regelingen	?	?	?	?	Register overheidsorganisaties
St. Administratiekantoor DataLand	Overige samenwerkingsverb.	?	?	?	?	Regio-atlas
Amsterdam Economic Board	Overige samenwerkingsverb.	?	?	?	?	Regio-atlas
Vereniging Dimpact	Overige samenwerkingsverb.	?	?	?	?	Regio-atlas
Intergemeentelijk. Samenwerkingsorg.	Overige samenwerkingsverb.	?	?	?	?	Regio-atlas
Stichting Regio aanpak Veilig Thuis	Overige samenwerkingsverb.	?	?	?	?	Regio-atlas
Regionale samenwerking Decentralisaties Sociale Domein	Overige samenwerkingsverbanden.	?	?	?	?	Regio-atlas
Regionale Samenwerking waterketen Zaanstad-Waterland	Overige samenwerkingsverbanden.	+++	?	?	++	Regio-atlas
Sociale Recherche Gooi- en Vechtstreek	Overige samenwerkingsverb.	?	?	?	?	Regio-atlas

Geselecteerde samenwerkingsverbanden en bijdrage Landsmeer (2024)

1. Veiligheidsregio Zaanstreek/Waterland: € 1.024.000
2. GGD Zaanstreek/Waterland: € 622.000
3. Omgevingsdienst IJmond: € 333.000

Begrotingsbeslag Landsmeer 2024: € 1.979.000
Dit is ca. 7% van de begroting (2024: € 29,7 mln.)

Toelichting aanpak onderzoek

- Deskstudy: publieke schriftelijke informatie:
  - Wettelijke kaders
  - Openbare informatie van de samenwerkingsverbanden: jaarverslagen, websites, visitatierapporten, commissieverslagen
  - Data-bestanden en benchmarkgegevens: CBS-statline, “Waarstaatjegemeente.nl”
- Toetsing en verdieping bevindingen adhv gesprekken:
  - Raadsleden
  - Leden AB’s namens Landsmeer:
    - Burgemeester dhr. de Lange: VR Zaanstreek Waterland
    - Wethouder dhr. ten Have: GGD Zaanstreek Waterland
    - Wethouder mevr. van Boeien: OD IJmond
- Deelrapport per samenwerkingsverband: ambtelijk getoetst
- Bestuurlijk rapport: reactie college

Bevindingen/conclusies: Veiligheidsregio Zaanstreek Waterland

Thema	Bevindingen/conclusies
Prestaties	Beperkt zicht: Rapport Inspectie Veiligheid 2019 crisisbestrijding: van 5 processen 3 op orde en 2 voor verbetering vatbaar
Kosten	Cebeon 2022: relatief hoge kosten per inw. (3e positie): economies of scale . 1x per 3 jaar kostenevaluatie wettelijk verplicht
Toezicht door raad	RIB na elke AB, werkbezoeken (2024) en bespreken jaarverslag
Mogelijke verbeteringen	-Ontwikkelen prestatie-indicatoren, uitvoeren visitaties en (verplichte) kostenevaluatie
	- Regionale adviescommissies van raadsleden ogv WGR: overleg met AB

Bevindingen/conclusies: GGD Zaanstreek Waterland

Thema	Bevindingen/conclusies
Prestaties	Context: Landsmeer ervaren gezondheid hoger dan regio/landelijk; p.19/20.
Kosten	Benchmark GGD/GHOR 2021: relatief hoge kosten per inw. (5e positie): economies of scale / specialismen. 1x per 2 jaar kostenevaluatie (2023 niet uitgevoerd)
Toezicht door raad	Uitvoerig geïnformeerd: Toelichting door de directeur (gewaardeerd), jaarlijks ontvangst van begroting (zienswijze) en jaarrekening, visiedocument (1x per 4 jaar)
Mogelijke verbeteringen	- Ontwikkelen prestatie-indicatoren, uitvoeren periodieke visitaties en benchmark GGD/GHOR
	- Regionale adviescommissies van raadsleden ogv WGR: overleg met AB

Bevindingen/conclusies: OD IJmond

Thema	Bevindingen/conclusies
Prestaties	Beperkt zicht: Rapport Twijnstra Gudde 2021, geen goede basis voor vergelijking prestaties. Nieuw 2-jarig (vergelijkend) inspecties aangekondigd in Ow
Kosten	6e laagste begroting, 8e laagste qua capaciteit personeel, nog niet alle taken overgedragen
Toezicht door raad	Toezenden en bespreken jaarverslag
Mogelijke verbeteringen	-Ontwikkelen prestatie-indicatoren, inspecties naar prestaties en kosten Rijk
	- Regionale adviescommissies van raadsleden ogv WGR: overleg met AB

Wijzigingen Wet Gemeenschappelijke Regelingen (01-07-2022)

- Raden kunnen een zienswijze naar voren brengen over het ontwerpbesluit tot oprichting, wijziging of beëindiging van een gemeenschappelijke regeling.
- Afgesproken kan worden over welke besluiten een zienswijze van de raden moet worden gevraagd.
- Als de gemeenteraden dat willen, kan de gemeenschappelijke regeling een adviescommissie oprichten, bestaande uit leden vanuit de raden.
- Er dienen afspraken te worden gemaakt over de wijze waarop raden actief worden voorzien van relevante informatie van het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter).
- De raden krijgen de mogelijkheid om gemeenschappelijk een onderzoek in te stellen ten aanzien van de bestuursvoering van een gemeenschappelijke regeling, mits alle raden daarmee akkoord zijn.

Aanbevelingen

- Aan de raad
  - Aanstellen raadsrapporteurs
  - Organiseren regionale specialistenbijeenkomsten raadsrapporteurs
  - Streven naar meer en gestandaardiseerde informatie over de prestaties en kosten van de gemeenschappelijke regelingen
- Aan het college
  - Algemeen: bevorderen gebruik kengetallen en prestaties-indicatoren in de begrotingen en jaarverslagen
  - Veiligheidsregio: specifieke aanbevelingen
  - GGD: idem
  - OD IJmond: idem

Vragen

Gemeente Landsmeer